

Událost primordiální

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2008](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2008](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 21. 1. 2008
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 21. 1. 2008

Událost primordiální

Předpokládejme, že primordiální je taková událost, která už nemá žádné subudálosti, takže je nemusí držet pohromadě, tj. integrovat. Nemusí aktivně integrovat ani samu sebe, protože nic menšího než tato událost už neexistuje, takže událost nemá, na co by se mohla rozpadnout. Právě proto mluvíme o tom, že jde o událost prvního řádu (primi ordinis) – nižší řád už není možný. Pochopitelně to je pojmový konstrukt; bylo by zcela předčasné chtít „identifikovat“ tento myšlenkový model s nějakou fyzikální veličinou, částicí nebo kvantem, zkrátka s nějakým „reálným jsoucím“. Pokud bychom takovou událost modelovali jako osamocenou, izolovanou od jakýchkoli událostí jiných, znamenalo by to, že ji nutně vydělujeme ze světa, z univerza; šlo by proto o událost virtuální (přibližně, ale ne přesně v tom smyslu, jak o virtualitě hovoří fyzikové). Virtuální událost se však může stát „součástí“ nějakého většího okruhu podobných událostí (nebo dokonce událostí vyšších úrovní). Jak je to možné? a jak k tomu dochází? Rozhodně nemůže stačit, aby určité množství primordiálních událostí bylo nějak „rozházeno“ tak, že by si byly jaksi nablízku, jen „uloženy“ nebo „položeny vedle sebe“. Virtuální událost se stává událostí reálnou tím, že je přijata svým okolím a že sama toto okolí přijme za své. A to je zase umožněno jen tak, že je na ni ze strany jiných událostí reagováno a že ona sama zase reaguje na jiné události, tedy že se zapojí do nějakých vztahů či souvislostí (pochopitelně nikoli abstraktních, zjišťovaných vnějším pozorovatelem, nýbrž reálných, tj. událostných), do skutečné kontextury, jak je vytvářena právě oněmi událostmi a jejich vzájemným reagováním a výslednými dějícími se vztahy. A tady pro nás vzniká velký problém: jak může primordiální událost reagovat na jinou událost, když je sama tak naprosto jednoduchá, že nemusí samu sebe udržovat jako celek? Že se nemusí starost o svou integritu? Vždyť každá taková reakce musí nutně znamenat, že se primordiální událost sama v něčem změnila – takže se bude lišit nejen od události, která buď vůbec na nic nezareagoval (tedy od události virtuální), ale také od události (neméně primordiální), která reagovala na něco jiného? Anebo reagovala na „totéž“ (přesně: na něco velmi podobného) prostě jinak? Může vůbec taková primordiální událost reagovat víc než jedním způsobem na tutéž jinou událost? Má taková nejnížší, nejjednodušší událost více možností, jak reagovat v téže situaci? (A tu ještě musíme pamatovat na to, že taková „situace“ není ničím pouze předmětným, objektivním, ale že je to vždycky také situace této události, která se tudíž na „své“ situaci nutně nějak podílí; otázka tedy zní, zda primordiální událost může svou reakcí zasáhnout do svého nejbližšího okolí v mezích nějaké třeba sebeužší tolerance, tedy s nějakými třeba sebemenšími odchylkami.)

(Písek, 080121-1.)